

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 4Co/427/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7210222973
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 12. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľuboš Kunay
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2014:7210222973.4

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach vo veci žalobcov 1./ Z.. X. X., M. X./ Z.. S. X., Q. G. S., U. M. S. XX, proti žalovanému K. Š., G. H., S.Q. XX, o zaplatenie 45.143,73 € s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti uzneseniu 31C 145/2010-339 z 21.8.2014 Okresného súdu Košice II

rozhodol:

M e n í uznesenie tak, že žalovanému sa prisudzuje náhrada trov prvostupňového konania vo výške 2.602,76 € a náhrada trov odvolacieho konania vo výške 58,67 €, spočívajúca v trovách právneho zastúpenia a žalobcovia v 1. a 2. rade sú povinní ju zaplatiť spoločne a nerozdielne JUDr. Martine Hopferovej, advokátke, do 3 dní od právoplatnosti uznesenia.

odôvodnenie:

Súd prvého stupňa rozsudkom 31C 145/2010-232 z 30.5.2013 žalobu zamietol a žalobcov v 1. a v 2. rade zaviazal spoločne a nerozdielne nahradiť žalovanému trovy konania vo výške 2.602,76 eur na účet jeho právnej zástupkyne do 15 dní od právoplatnosti rozsudku.

Krajský súd v Košiciach rozhodujúci o odvolaní žalobcov uznesením 11Co 391/2013-287 z 30.4.2014 zastavil odvolacie konanie vo veci samej, t.j. vo vzťahu k výroku, ktorým žaloba bola zamietnutá, berúc do úvahy čiastočné späťvzatie odvolania žalobcami. Zrušil zároveň rozsudok vo výroku o trovách konania a v rozsahu zrušenia vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie a uložil mu skúmať, či v danom prípade pri rozhodovaní o trovách konania neprichádza do úvahy aplikácia § 150 ods. 1 vety prvej O.s.p..

Súd prvého stupňa uznesením 31C 145/2010-339 z 21.8.2014 (t.j. teraz preskúmaným rozhodnutím) žalovanému náhradu trov konania nepriznal a rozhodol, že žalobcovia na náhradu trov konania právo nemajú.

Po rekapitulácii priebehu konania o náhrade trov konania účastníkov rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. s použitím § 150 O.s.p.. Uviedol, že vzhľadom na výsledok súdneho konania je pomer úspechu a neúspechu síce v neprospech žalobcov a v prospech žalovaného, avšak prihliadol aj na pomery hodné osobitného zreteľa spočívajúce v tom, že obaja žalobcovia, ako aj žalovaný nie sú nemajetní a ich majetkové a zárobové pomery sú podľa šetrenia z jednotlivých inštitúcií porovnateľné a ani jeden z nich nie je bez príjmu. Upozornil aj na tú skutočnosť, že medzi účastníkmi konania je navyše príbuzenský vzťah, v dôsledku čoho žalobcovia nemali dôvod nedôverovať žalovanému pri poskytovaní pôžičky a teda poskytnutie finančných prostriedkov nepodmieňovali písomnou formou zmluvy, keď žalovaný doposiaľ svoje záväzky voči nim riadne a včas plnil.

Uznesenie napadol včas podaným odvolaním žalovaný, navrhol ho zmeniť a zaviazť žalobcov spoločne a nerozdielne nahradiť mu trovy konania vo výške 2.602,76 eur, ako aj trovy odvolacieho konania vo výške 109,29 eur. Nesúhlasil s aplikáciou § 150 O.s.p. na danú vec a argumentácia súdu spočívajúca

v tom, že účastníci nie sú nemajetní podľa neho nie je dôvodom hodným osobitného zreteľa. Ak sa žalobcovia rozhodli podať žalobu, museli si byť vedomí, že v prípade neúspechu im môže vzniknúť povinnosť nahradiť protistrane trovy konania. Vopred im malo byť zrejmé, že za daného skutkového stavu a dôkaznej situácie úspešní byť nemôžu. Ako úspešnému účastníkovi mu vzniklo právo na náhradu účelne vynaložených trov a ani príbuzenský vzťah medzi ním a žalobcom rovnako nie je možné považovať za dôvod hodný osobitného zreteľa. Nesúhlasil ani s tvrdením súdu o porovnateľnosti majetkových a zárobkových pomerov účastníkov, keďže žalobcovia disponujú spoluvlastníckym právom k neporovnateľne väčšiemu množstvu nehnuteľností ako on.

Žalobcovia vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného navrhli potvrdiť napadnuté uznesenie ako vecne správne. V celom rozsahu sa stotožnili s rozhodnutím súdu prvého stupňa, ako aj s jeho odôvodnením. Je podľa nich zrejmé, že v prípade nepriznania náhrady trov konania žalovanému nedôjde k zásahu do jeho finančnej sféry, keďže má dostatočné finančné prostriedky, ako aj nehnuteľný majetok a v konečnom dôsledku mu ostali aj finančné prostriedky z poskytnutej pôžičky, ktorá bola predmetom sporu. Trvali na tom, že v čase podania žaloby sa nenachádzali v dôkaznej núdzi, o čom svedčí čestné vyhlásenie JUDr. S. G., ktoré preukazovalo dôvodnosť ich nároku.

Odvolací súd bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) prejednal odvolanie v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 212 ods. 1,3 O.s.p. a uznesenie zmenil podľa § 220 O.s.p., lebo nie sú podmienky na jeho potvrdenie (§ 219), ani na jeho zrušenie (§ 221 ods. 1).

Súd prvého stupňa pri rozhodovaní o trovách konania účastníkov použil ust. § 150 ods. 1 O.s.p. pokladajúc za pomery hodné osobitného zreteľa tú skutočnosť, že obaja žalobcovia ako aj žalovaný nie sú nemajetní a ich majetkové a zárobkové pomery sú porovnateľné. Zohľadnil aj príbuzenský pomer účastníkov a okolnosti, ktoré mali predchádzať poskytnutiu pôžičky žalovanému. Odvolací súd je však toho názoru, že po vyhodnotení celého komplexu okolností relevantných pre rozhodnutie o náhrade trov konania a po zistení majetkových pomerov účastníkov v danej veci neexistujú dostatočné dôvody pre aplikáciu § 150 ods. 1 O.s.p..

Podľa § 150 ods. 1 O.s.p., ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, nemusí súd výnimočne náhradu trov konania celkom alebo sčasti priznať. Súd prihliadne najmä na okolnosti, či účastník, ktorému sa priznáva náhrada trov konania, uviedol skutočnosti a dôkazy pri prvom úkone, ktorý mu patrilo; to neplatí, ak účastník konania nemohol tieto skutočnosti a dôkazy uplatniť.

Aplikácia ust. § 150 ods. 1 O.s.p. pri rozhodovaní o náhrade trov konania prichádza do úvahy v prípadoch, keď sú naplnené všetky predpoklady na priznanie náhrady trov konania, avšak súd dôjde k záveru, že sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré náhradu trov celkom alebo sčasti neprizná. Musí však ísť o celkom výnimočný prípad, ktorý musí byť v rozhodnutí aj náležite odôvodnený. Výnimočnosť môže spočívať tak v okolnostiach danej veci, ako aj v okolnostiach na strane účastníkov konania. Pri posudzovaní okolností hodných osobitného zreteľa treba prihliadať na osobné, majetkové, zárobkové a iné pomery všetkých účastníkov konania, na okolnosti, ktoré viedli účastníkov k uplatneniu práva na súde a ich postoj v konaní a tiež na okolnosti, či účastník, ktorému sa priznáva náhrada trov konania, uviedol skutočnosti a dôkazy pri prvom úkone, ktorý mu patrilo, pokiaľ ich mohol uplatniť. Nepriznanie náhrady trov konania musí zodpovedať zvláštnym okolnostiam konkrétneho prípadu a jedným z rozhodujúcich hľadísk je aj to, aby sa takéto rozhodnutie nejavilo ako neprimeraná tvrdosť voči účastníkovi a aby neodporovalo dobrým mravom.

Ustanovenie § 150 ods. 1 O.s.p. nie je možné považovať za ustanovenie, ktoré by zakladalo voľnú možnosť jeho aplikácie (v zmysle svojvôle), ale ide o ustanovenie, podľa ktorého je súd povinný skúmať, či v prejednávanej veci neexistujú zvláštne okolnosti hodné osobitného zreteľa, ku ktorým je potrebné pri stanovení povinnosti nahradiť trovy konania výnimočne prihliadnuť. Ustanovenie § 150 O.s.p. preto nemožno vykladať tak, že je naň možné prihliadnuť kedykoľvek bez zreteľa na základné zásady rozhodovania o trovách konania.

V sporovom konaní (ako tomu je aj v danom prípade) sa povinnosť nahradiť trovy konania spravuje predovšetkým zásadou úspechu vo veci, prípadne sa skúma zodpovednosť za zavinenie účastníka, ktorého procesný úkon má za následok zastavenie konania. Otázka zavinenia sa hodnotí vždy iba podľa procesného výsledku. Len výnimočne nemusí súd úspešnému účastníkovi priznať náhradu trov konania podľa ust. § 150 ods. 1 O.s.p.. Ide o ustanovenie výnimočné, ktoré má súdu umožniť, aby pri rozhodovaní o náhrade trov konania mohol prihliadnuť k zvláštnostiam jednotlivých konkrétnych prípadov a má slúžiť k odstráneniu neprímeranej tvrdosti. Úvaha súdu, že ide o výnimočný prípad a či sú dané dôvody hodné osobitného zreteľa, musí vychádzať z posúdenia všetkých okolností konkrétnej veci. Ustanovenie § 150 ods. 1 O.s.p. preto nemožno vykladať tak, že kedykoľvek bez ohľadu na základné zásady rozhodovania o náhrade trov konania je možné nepriznať náhradu trov úspešnému účastníkovi konania. Pri skúmaní existencie podmienok hodných osobitného zreteľa je potrebné vziať do úvahy nielen pomery toho, kto by mal trovy konania zaplatiť, ale je nutné zohľadniť aj dopad takéhoto rozhodnutia najmä na majetkové pomery oprávneného účastníka.

Podľa § 142 ods. 1 O.s.p. účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelne uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

Citované zákonné ustanovenie vyjadruje zásadu zodpovednosti za výsledok sporového konania čo znamená, že účastník, ktorý mal v sporovom konaní plný úspech, má právo na náhradu všetkých trov konania vynaložených na účelne uplatňovanie alebo bránenie práva. V prejednávanej veci nepochybne úspech v konaní mal žalovaný, nakoľko súd prvého stupňa žalobu žalobcov zamietol pre neunesenie dôkazného bremena. To, že podľa žalobcov v dôsledku „zníženej ostražitosti“ po opakovaných pôžičkách spornú pôžičku nepodmienili písomnou formou nemôže byť hodnotené ako dôvod hodný osobitného zreteľa. Podstatný je v tomto smere procesný výsledok sporu a tento svedčí v prospech žalovaného. Na tom nemôže nič zmeniť ani príbuzenský vzťah účastníkov, ktorých ani nemožno pokladať za „blízkych“ príbuzných (žalovaný je N. N. žalobcu v 1. rade).

Ani zistené majetkové pomery účastníkov neumožňujú úspešnému žalovanému náhradu trov konania nepriznať. Neobstojí argumentácia, že žalovaný nie je nemajetný a jeho majetkové a zárobkové pomery sú porovnateľné s pomermi žalobcov, keďže pri takýchto záveroch by tzv. „majetné“ osoby v sporových konaniach boli bez dostatočných dôvodov diskriminované pri znášaní trov konania napriek úspechu v spore. Práve naopak v danej veci je nutné poukázať na majetkovú situáciu žalobcov, ktorých nehnuteľný majetok je v katastri nehnuteľností zapísaný spolu na 39 listoch vlastníctva (č.l. 303-324 spisu), hoci v rôzne veľkých hodnotách podielov.

Vzhľadom na uvedené odvolací súd zmenil napadnuté uznesenie a prisúdil žalovanému náhradu trov prvostupňového konania vo výške 2.602,76 eur za 5 úkonov právnej služby tak, ako ju priznal už súd prvého stupňa ešte vo svojom rozsudku z 30.5.2013, keď výšku priznaných trov žalobcovia osobitne nespochybovali.

Žalovaný bol v odvolacom konaní úspešný, preto v súlade s ust. § 224 ods. 1, § 142 ods. a § 151 ods. 1 prvá veta O.s.p. bola mu priznaná náhrada trov odvolacieho konania pozostávajúca z odmeny a náhrady hotových výdavkov jeho advokátky.

Podľa § 9 ods. 1 vyhl. č. 655/2004 Z.z. základná sadzba tarifnej odmeny sa stanoví o.i. podľa tarifnej hodnoty veci.

Predmetom odvolacieho konania boli iba trovy konania, na zaplatenie ktorých boli žalobcovia zaviazaní, teda suma 2.602,76 eur, preto aj základnú sadzbu tarifnej odmeny bolo potrebné stanoviť z tejto sumy. Poskytnutie právnej služby za podané vyjadrenie k odvolaniu z 19.9.2014 považuje odvolací súd za účelne vynaložený úkon. Odmena zástupkyňi žalovaného však patrí iba vo výške polovice základnej sadzby tarifnej odmeny v súlade s § 14 ods. 3 písm. e/ cit. vyhlášky (50,63 eur) a celkom trovy s rež. paušálom (8,04 eur) v odvolacom konaní predstavujú sumu 58,67 eur.

Rozhodnutie bolo prijaté senátom pomerom hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z.z. v znení neskorších predpisov).

Poučenie:

Proti uzneseniu odvolacieho súdu odvolanie nie je prípustné.